

Дев'ятого грудня 1941 року окружний комісар видав наказ про встановлення порядку на вулиці при темряві, який вимагав: "В селі на просторій вулиці і дорогах можна тільки ходити до 19 години вечора, а після 19-ї години до 5 години ранку — забороняється... За порушення цього цивільним населенням буде оштрафовано грішми". Окрім штрафів, за невиконання розпорядження чи за невихід на роботу, німецька влада запровадила багаточисельні податки грішми і натурпродуктами. Жорстоко каралися ті, хто посягав на зерно чи інші продукти так званих "загальних дворів". Таких не минали фізичні розправи, аж до розстрілу і спалення господарств. Так сталося у селі Великі Зозулинці. За привласнення невеличкої кількості проса було розстріляно родину Семенюків, у складі якої нараховувалось шість чоловік віком від одного до восьмидесяти чотирьох років. Хату разом з убитими та зі всіма надвірними будовами карателі спалили. За привласнення кількох снопів гороху поплатилася життям жителька села Гриценки Ольга Мазорчук.

Від рук окупантів та їхніх прислужників загинули Андрій Нога і Леонід Борщ з села Щиборівка, дев'ять мешканців села Котюржинці, шість — з Митинець, шістдесят — в Антонінах, окремі жителі Кузьмина, Великих і Малих Зозулинців, із села Кульчина та інших населених пунктів району.

Розпочалися масові облави на людей, особливо єврейської національності. Їх цілими родинами забирали з домівок, розстрілювали або використовували на важких роботах. Сільським старостам та іншим німецьким прислужникам антонінська управа направляла офіційні документи з вимогою вишукувати радянських і партійних активістів, підпільників та євреїв. Один із таких документів 28 серпня 1941 року адресувався старості села Великі Юначки: "Жида Каца Лейзора негайно заарештувати, все майно конфіскуйте і разом з жидом відправте в антонінську поліцію". Так вимагав у свого підлеглого голову райуправи. Розпорядження було негайно виконано і всю єврейську сім'ю страчено.

Рішенням окружного окупаційного режиму від 19 лютого 1942 року місцевим запродавцям за виданих людей платили горілкою: за єврея — десять пляшок, за партизана чи підпільника — тридцять.

Нечуваний акт звірства окупанти з місцевими поліцаями вчинили влітку 1942 року в селі Кульчинах. Його мешканець Дмитро Олексієнко не корився фашистським порядком і разом з іншими односельцями включився у підпільну боротьбу. Окупантам невдовзі стало відомо про це і серед ночі до оселі Олексієнків прийшли фашистські солдати та поліцаї. Розстріляли усіх, хто був у хаті: батьків підпільника Степана і Параску, вісімнадцятирічного брата Євгена, сестер — дванадцятирічну Надію і двадцятивосьмирічну Ганну та її сина — півторарічного Володимира. Проводячи обшук, під піччю знайшли ще одного брата — Олександра. Його забрали в гестапо і там стратили.

Мешканки цього ж села Марія Янкович та сестра її чоловіка Євдокія дали притулок двом односельчанам-євреям. Хтось доніс про це гестапівцям, і вони налетіли з обшуком. Але спізнилися. Переховувані незадовго до приходу карателів пішли з села. Не знайшовши їх, поліцаї вчинили у хаті погром, а Марію та Євдокію забрали в гестапо і того ж дня розстріляли.

У кульчинському лісі разом з односельцями партизанів Корній Мазуренко. Про це знала його мати Наталя Василівна. Часто, дотримуючись відомих їй форм конспірації, доставляла Корнію і його товаришам продукти харчування. Та не встереглася. Вислідкував її місцевий поліцай, і літнім вечором 1943 року, коли вона з вузликом у руці в черговий раз направлялась на побачення з сином, вбив матір пострілом з гвинтівки.

Ще одну трагедію вчинили у Кульчинах прислужники гітлерівців.

Житель цього села Назар Ватажук, одружившись з єврейкою Марією, перед війною переїхав вчителювати у село Тернавку. Коли район окупували фашисти, Марія стала жертвою їхнього терору, а Назар, забравши дітей,

повернувся на батьківщину, передав їх на виховання бабусі Катерині Бойко і пішов партизанити. Шостого листопада 1942 року місцевий староста разом з кількома поліцаями приїхали у двір Бойчихи і, нічого їй не кажучи, почали ловити дітей і кидати їх на підводу. Найстаршенький Борис одразу зрозумів небезпеку і, зіскочивши з воза, кинувся тікати. Але запродавці наздогнали хлопчину і направились на кладовище. Тут дітей розстріляли. А Боря зробив ще одну спробу врятуватись. Одержавши поранення в ногу, побіг до найближчих кущів. Та куля старости звалила його на землю. Було йому на той час вісім років, а його сестричка: Лізі — 5, Оленці — 2. Їх батько сповна відплатив старості. В ніч з 9 на 10 травня 1943 року разом з односельцями-партизанами вони схопили запродавця, вивезли за село і розстріляли.

За чотири кілометри від Красилова знаходиться село Радісне. До війни називалось Голюнки. Про горе і біль окупаційного терору тут і досі нагадує скромна могила на сільському цвинтарі з табличкою: "Тут спочиває прах трьох дітей А. Харуна — Інни, Ліди, Антоніни, вбитих у 1943 році".

На Різдва, 7 січня 1944 року, у Красиліві в хату Євгенії Фурманчук пізнім вечором вломилися сп'янілі поліцаї та німецький жандарм. Вони взялися допитувати Євгенію про місце перебування її чоловіка-підпільника. Не добившись нічого, вони виволокли свою жертву на подвір'я і розстріляли.

У лютому 1944 року за зв'язок з партизанами було розстріляно і спалено в будинку сім'ю Якова Штоцького у селі Великі Зозулинці — господаря двору, його сестру Тодору, швагра Максима і племінницю Галину Яшуків, мачуху Ганну Штоцьку. Не думав житель цього ж села Антін Орел, виходячи зі свого двору з партизаном-незнайомцем, щоб показати йому безпечний шлях на Базалію, що додому живим не повернеться. Їх біля річки Слuch наздогнали карателі і тут же обох розстріляли. А невдовзі за зв'язок з партизанами окупанти закатували його зятя Єфрема Паруху та сусіда Григорія Ковальчука. Про смертельну небезпеку, яку наклікала на себе і родину, безумовно, знала і їхня односельчанка Емілія Жулківська. У 1943 році вона взялася виходжувати пораненого партизана. Усвідомлювали, на який ризик йдуть, і її сусіди Ксенія Гуменок, Ганна, Тетяна та Мотря Когуги, які допомагали лікувати пораненого. За це всі вони поплатилися життям.

Переховував партизана і 60-річний житель села Сушок Тимофій Коберник, за що був по-звірячому вбитий і довго лежав непохованим на березі лісового струмочка.

Січневого вечора 1944 року кузьминський комендант затримав 8 місцевих підлітків 16-ти і 17-тирічного віку, звинувативши їх у подачі сигналів радянським літакам. Під час допиту лише Сергію Манзельському вдалося втекти, а сімох його ровесників фашисти стратили.

У документах районного архіву збереглася записана розповідь жительки села Радісного Людмили Яшук про те, як загинула її мати: "6 грудня 1943 року батько пішов на роботу, а мама топила піч, бо мала пекти хліб. До хати зайшов невідомий чоловік і сказав, щоб ховала свого партизана, бо його ідуть шукати. Мати відповіла, що ніякого партизана тут немає. А насправді, причаївшись за комином, слухав цю розмову дядько Іван Гаврилук, якого розшукувало гестапо.

За мить розчинилися двері і через поріг переступили двоє військових. Тут же гримнув постріл. Одного німця дядько вбив одразу, а другий відкрив стрілянину. Мама, вхопивши мене і сестричку, кинулась на вулицю. Побачивши сусідку, благально попросила її: "Врятуй їх, Парасю!" І побігла у бік посадки. Але не втекла. Німці вбили її і дядька Івана".

Лукаревський Леонід з села Кременчуки та його ровесник Іван Безкоровайний з Великих Юначок за дорученням місцевого підпілля служили в поліції. Вони мали доступ до будинку, де розміщався штаб німецької військової частини у Лісовій Волиці. Скориставшись великим зібранням